

Nr 426

Av herrar Hedlund och Wedén, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader.

(Lika lydande med motion nr 366 i Första kammaren)

Antalet brott, som kommit till polisens kännedom, har ökat relativt konstant under de senaste åren med ungefär 10 % om året. Den preliminära statistiken för 1968 tyder emellertid på att en markant stegring av öknings-takten har skett. Antalet brott som kommit till polisens kännedom fr. o. m. den 1 januari t. o. m. den 31 oktober 1968 har varit 16 % fler än för samma period föregående år. Särskilt allvarligt är det att en tydlig tendens till ökad ligabrottslighet kan iakttas. Tryggheten på gatorna och t. ex. på tunnelbanestationerna är ett akut problem i storstadsområdena. Det förekommer bråk, hot och allmänt störande uppträdande av allvarlig art på offentliga platser, något som upplevs som en akut fara framför allt av äldre människor. Att gatufriden skall garanteras är ett grundläggande trygghets- och »standard»-krav.

Narkotikamissbrukets häftiga ökning har ställt polisens bristande resurser i blyxtbelysning. Man har inte haft någon möjlighet att på ett tillfredsställande sätt klara situationen, och när slutligen resurserna koncentrerats till bekämpningen av narkotikamissbruket har man tvingats försumma andra viktiga områden. Narkotikamissbrukets ökning har inte bara inneburit att de brott som är en förutsättning för och sammanhänger med själva missbruket — langning och smuggling — ökat. Andra typer av brottslighet, särskilt tillgreppsbrotten, har ökat på grund av missbrukarnas behov av att finansiera sitt missbruk.

Antalet uppklarade brott — endast ca 30 % av alla brott — ter sig oroväckande lågt. I storstadsområdena är siffran betydligt lägre, liksom generell för tillgreppsbrott. En höjning av andelen uppklarade brott ter sig utomordentligt önskvärd.

Det torde vara uppenbart att en förbättrad allmän övervakning skulle förhindra många brott och att en högre uppklaringsfrekvens skulle kunna verka avhållande. En sådan utveckling skulle medföra ökad trygghet för de enskilda medborgarna och minskat ekonomiskt avbräck för samhället. En låg uppklaringsprocent torde inte bara leda till att den svårare brotts-

ligheten ökar. Den torde också innebära att allmänhetens respekt för vissa förbud minskas, vilket har till följd att t. ex. brott av typ skadegörelse på allmän egendom tilltar.

Ett annat allvarligt problem är den långa tidsutdräkten för brottsutredningar. Detta innebär en allvarlig olägenhet både för den misstänkte och för de eventuella skadelidande som väntar på att tilldömas skadestånd. Man går också miste om den preventiva effekten av snabba ingripanden. Här kan som exempel nämnas att man vid en undersökning av 509 mål om vårdslöshet i trafik, som inkom till Stockholms åklagarmyndighet under första halvåret 1967, fann att i 108 fall 3—6 månader förflutit mellan brottet och redovisningen av målet till åklagarmyndigheten, medan vid 35 fall samma process tagit 6 månader eller mera.

Såväl svenska som utländska undersökningar visar att trafiksäkerheten avsevärt ökar då trafikövervakningen intensifieras. När det gäller effekten av fartbegränsningar är sambandet särskilt uppenbart. Begränsningarna torde ha liten effekt om de inte kombineras med skärpt övervakning. I undersökningar, genomförda under rådande hastighetsbegränsningar, har man kunnat konstatera att en mycket stor andel — ibland mer än hälften — av bilförarna överskrider hastighetsbegränsningarna. En sådan uppluckring av allmänhetens respekt för trafikreglerna är ur flera synpunkter beklaglig.

Vi vill sammanfatta vad vi ovan anfört genom att uppställa tre minimikrav för polisens verksamhet:

Polisen bör få sådana personalresurser

1. att dess preventiva uppgifter kan fullgöras och medborgarnas behov av trygghet på gatan kan tillgodoses,
2. att uppklaringsprocenten höjs,
3. att brottsutredningar snabbt kan slutföras och lagföring ske utan de långa väntetider som nu ofta förekommer.

Rikspolisstyrelsen har i år begärt 790 nya polistjänster. Departementschefen har föreslagit en ökning med endast 400 tjänster.

Särskilt allvarligt är att det gjorts kraftiga nedskärningar på de områden som främst berör bekämpningen av narkotikamissbruket. Av begärda 30 nya tjänster för skyddspolisen har endast 10 beviljats; av 160 begärda nya tjänster för utredningsverksamhet har endast 75 beviljats.

Direkt oekonomiska ter sig nedskärningarna i rikspolisstyrelsens krav i ljuset av det omfattande övertidsarbete som förekommer inom polisen. Detta övertidsarbete har en omfattning som torde sakna motstycke inom andra områden, utom möjligen när det gäller vissa läkartjänster. Det övertidsarbete som utfördes år 1968 motsvarar kostnader för mer än 1 000 hela tjänster.

Övertidsarbete är dyr arbetstid. Varje arbetstimme kostar mer än under normal tjänstgöringstid. Det är också dyr arbetstid i ett annat avseende.

Personalen blir överansträngd med högre sjukledighet som följd. På längre sikt får yrket rekryteringssvårigheter. Vi föreslår att ytterligare 10 milj. kronor anslås till den lokala polisorganisationen, vilket medger inrättande av 200 tjänster utöver vad departementschefen föreslagit. De nya tjänsterna bör fördelas med 90 för övervakningsverksamhet, 10 för skyddsverksamhet, 40 för trafikövervakning och 60 för utredningsverksamhet.

Med anledning av det ovan anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att till Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader under andra huvudtiteln anvisa ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 10 milj. kronor förhöjt förslagsanslag om 767 100 000 kronor.

Stockholm den 27 januari 1969

Gunnar Hedlund (cp)

Sven Wedén (fp)
